

MENCAPAI PERTUMBUHAN DENGAN PENGAGIHAN

16

I. PENDAHULUAN

16.01 Dasar pembangunan ekonomi Malaysia telah dibentuk berasaskan komitmen Kerajaan untuk memastikan manfaat pertumbuhan ekonomi dikongsi secara saksama oleh semua rakyat Malaysia. Komitmen ini dibina atas kesedaran bahawa pengagihan pendapatan yang saksama dan peluang pemilikan kekayaan yang lebih besar adalah penting untuk mengekalkan pertumbuhan ekonomi serta kestabilan sosial dan perpaduan negara.

16.02 Pembangunan ekonomi semenjak tahun 1970 adalah berpandukan strategi pengagihan menerusi pertumbuhan dan objektif serampang dua mata Dasar Ekonomi Baru, iaitu pembasmian kemiskinan tanpa mengira kaum dan penyusunan semula masyarakat bagi menghapuskan pengenalan kaum mengikut fungsi ekonomi. Kemajuan ke arah memenuhi objektif ini telah dicapai walaupun kejayaan beberapa sasaran masih tidak diperolehi sepenuhnya. Kemajuan yang cemerlang telah dicatat dalam usaha mengurangkan kemiskinan mutlak. Taraf hidup hampir semua rakyat Malaysia telah meningkat. Bilangan profesional dan pekerja mahir Bumiputera dalam pelbagai bidang pekerjaan dan sektor juga telah bertambah. Pertumbuhan kumpulan kelas menengah termasuk di kalangan Melayu dan Bumiputera lain juga telah berkembang pesat.

16.03 Namun sejak kebelakangan ini, ketidaksamaan pendapatan termasuk dalam setiap kumpulan etnik telah meningkat. Aspek ketidaksamaan lain juga menunjukkan arah aliran yang membimbangkan. Walaupun jurang ketidaksamaan pendapatan etnik secara relatifnya telah mengecil sejak beberapa tahun kebelakangan ini, jurang tersebut dari segi nilai mutlak terus meluas. Ketidaksamaan antara negeri dan antara wilayah berterusan dan kekal lebar. Pertumbuhan ekonomi merupakan daya penggerak dalam meningkatkan pendapatan dan taraf hidup, namun pertumbuhan ekonomi tidak dengan sendirinya menjamin manfaat pertumbuhan dinikmati secara saksama oleh semua lapisan masyarakat.

16.04 Dalam Misi Nasional, komitmen untuk menambah baik pengagihan manfaat daripada pertumbuhan ekonomi yang terus meningkat akan ditegaskan semula, seperti ditunjukkan dalam *Kotak 16-1*. Pelaksanaan strategi pengagihan walau bagaimanapun, akan memberi penekanan kepada usaha meningkatkan keupayaan dan menambah baik daya saing. Sehubungan ini, usaha yang lebih mantap dalam Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9) akan dilaksanakan secara membina dan produktif bagi menambah baik pengagihan melalui pertumbuhan. Penekanan akan diberi ke arah menangani ketidaksamaan yang berterusan dan menambah baik pengagihan untuk mencapai objektif mutlak perpaduan negara dan keseimbangan wilayah.

16.05 Fokus strategi pengagihan akan diorientasi semula ke arah mencapai pariti pendapatan dalam jangka masa panjang dengan mengurangkan secara ketara jurang ketidaksamaan pendapatan. Secara khusus, kemiskinan tegar akan dibasmi sepenuhnya dan kemiskinan keseluruhan akan dikurangkan separuh kepada 2.8 peratus menjelang akhir tempoh Rancangan. Penyertaan Bumiputera yang berkesan dalam ekonomi akan dipertingkatkan melalui penyusunan semula secara efektif guna tenaga dalam sektor swasta, peningkatan pemilikan Bumiputera dalam pemegangan aset korporat serta pemilikan harta tanah komersil dan kediaman dan harta intelek, pembangunan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB) dan pewujudan Masyarakat Sains dan Teknologi Bumiputera (MSTB). Di samping itu, penyertaan masyarakat India dalam ekonomi akan dipertingkatkan. Akhirnya, melalui pelaksanaan pelbagai langkah untuk meningkatkan keupayaan dan meninggikan daya saing, budaya berprestasi tinggi akan digalakkan di kalangan semua rakyat Malaysia termasuk masyarakat Bumiputera bagi membolehkan negara menghadapi cabaran global.

KOTAK 16-1

MENEGASKAN SEMULA PENGAGIHAN DALAM AGENDA PEMBANGUNAN MALAYSIA

A. Latar Belakang

Dalam Misi Nasional, komitmen untuk menambah baik pengagihan manfaat daripada pertumbuhan ekonomi yang terus meningkat akan ditegaskan semula. Jaminan ini adalah berasaskan komitmen ke arah mengekal dan memperkukuh perpaduan negara selaras dengan prinsip Rukunegara dan seperti yang termaktub dalam Perlembagaan. Komitmen ini bertunjangkan latar belakang sejarah serta cabaran ekonomi dan sosial yang akan terus dihadapi oleh Malaysia, sebagai sebuah negara yang berbilang kaum dan agama di peringkat negara dan antarabangsa.

B. Keperluan Untuk Menegaskan Semula Pengagihan Dalam Pembangunan

Mengekalkan pertumbuhan ekonomi mampan, menggalakkan pembangunan insan dan memperkukuh perpaduan negara

Penemuan baru menunjukkan ketidaksamaan yang tinggi dan berterusan akan memberi kesan negatif kepada prospek pertumbuhan ekonomi pada masa hadapan. Pada dasarnya, ketidaksamaan yang berterusan akan memudaratkan pembangunan manakala ekuiti dan kemakmuran adalah pelengkap pembangunan. Ekuiti yang lebih besar juga boleh mengurangkan kemiskinan, meningkatkan pertumbuhan ekonomi, mengembangkan pembangunan dan menyediakan peluang yang lebih besar kepada kumpulan paling miskin dalam masyarakat. Pengalaman di kebanyakan negara membangun dan negara maju yang lain menunjukkan bahawa peningkatan ketidaksamaan yang berterusan akhirnya boleh menimbulkan masalah sistemik dan ketidakstabilan sosial dalam ekonomi melainkan ditangani secara tegas, berkesan, lebih pragmatik dan bijaksana untuk faedah kepada negara keseluruhannya.

Dasar pembangunan *pertumbuhan dengan pengagihan* adalah selaras dengan Piagam Bangsa-Bangsa Bersatu, rejim pasaran bebas, hak asasi manusia, demokrasi, kedaulatan undang-undang dan masyarakat sivil. Melalui pelaksanaan teras pengagihan bersama dengan teras pertumbuhan dalam agenda pembangunan, Malaysia bukan sahaja memenuhi komitmen dalam Matlamat Pembangunan Alaf Baru Bangsa-Bangsa Bersatu tetapi juga pada masa yang sama, menangani pelbagai aspek ketidaksamaan ekonomi dan sosial, dengan demikian menggalakkan pembangunan insan dan memperbaiki kedudukan negara dalam Indeks Tahunan Pembangunan Manusia oleh Program Pembangunan Pertumbuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNDP).

Memenuhi sasaran pengagihan yang belum dicapai sepenuhnya

Meskipun rakyat Malaysia menikmati kualiti hidup yang lebih tinggi pada masa ini berbanding sebelumnya, ketidaksamaan pendapatan di kalangan kumpulan etnik dan antara kawasan bandar dengan luar bandar masih besar dan telah meningkat sejak kebelakangan ini. Kemajuan untuk mencapai sasaran pengagihan yang telah ditetapkan sebelum ini adalah lebih perlahan berbanding dengan yang diunjurkan akibat daripada kelembapan ekonomi berikutan kejutan luaran di samping berlakunya beberapa kebocoran dalam pelaksanaannya. Pelaksanaan dasar pengagihan yang tidak dipantau secara teliti dan pengenalpastian penerima faedah yang tidak dilaksanakan secara tepat telah menyebabkan berlaku pelbagai kebocoran dalam sistem pelaksanaan.

Memastikan keberkesanan dan impak sepenuhnya dasar, program dan projek pengagihan selaras dengan amalan tadbir urus yang baik

Penemuan daripada pelbagai negara termasuk Malaysia menunjukkan bahawa ketidaksamaan boleh ditangani dengan jayanya melalui pelaksanaan pakej dasar, program dan projek awam yang sesuai serta keutamaan yang ditentukan. Langkah menangani kebocoran akan meningkatkan impak sepenuhnya program yang menyokong pertumbuhan ekonomi dan mengurangkan ketidaksamaan.

Penekanan lebih besar yang diberikan kepada amalan tadbir urus yang baik memerlukan program pengagihan dan proses pelaksanaan yang lebih berkesan dan bertanggungjawab. Oleh itu, dasar, program dan projek pengagihan perlu dirangka dengan berhati-hati supaya menjadi pelengkap dan pendorong bagi meningkatkan aspek pertumbuhan dan pengagihan secara serentak serta memenuhi piawai tadbir urus yang baik.

C. Ke Arah Pertumbuhan Dengan Pengagihan

Faktor di atas, disandar dengan pengalaman, menjadi asas untuk menyedar dan membuka fikiran terhadap jalinan antara pertumbuhan ekonomi, ketidaksamaan dan pengagihan serta kepentingan ekuiti sebagai asas pertumbuhan ekonomi yang mampan, pembangunan insan dan pengekalan perpaduan negara.

Malaysia akan meneruskan dasar pembangunan yang memberi penekanan kepada pertumbuhan dengan pengagihan. Dasar, program dan projek pengagihan akan dirangka dengan lebih baik dan dipantau secara berhati-hati untuk mencapai pertumbuhan ekonomi yang lebih tinggi serta pengagihan peluang ekonomi, pendapatan dan kekayaan yang lebih saksama di kalangan semua kumpulan etnik bagi memastikan pembangunan mampan dalam jangka panjang. Program sedia ada dan yang telah dilaksanakan akan dikaji semula dan dinilai impak dan keberkesanannya dalam mencapai sasaran pengagihan manakala sistem pelaksanaan akan dikaji semula dan diperkukuh untuk mengenal pasti penerima faedah dengan lebih tepat dan meminimumkan kebocoran. Program pada masa hadapan akan dilaksanakan berasaskan merit dan keperluan.

Malaysia memerlukan komitmen yang padu antara Kerajaan dengan semua lapisan masyarakat termasuk sektor swasta, NGO, kumpulan sosial dan individu bagi meneruskan falsafah pembangunan *pertumbuhan dengan pengagihan* dengan jayanya. Semua kumpulan mesti mengiktiraf dan menghargai bahawa pengagihan ini tidak bermakna pengagihan semula kekayaan negara sedia ada yang dilindungi oleh Perlembagaan Persekutuan tetapi lebih kepada pengagihan pertumbuhan ekonomi pada masa depan secara beransur-ansur dan meningkat, yang melibatkan semua rakyat Malaysia bersama-sama menyumbang menerusi penyertaan secara aktif dan tulus dalam proses pengeluaran. Satu hakikat yang diterima ialah dasar pembangunan yang tidak mengambil kira majoriti penduduk dalam proses pengeluaran dan pemodenan adalah dasar yang tidak berdaya maju.

Kejayaan menerima pakai dan melaksanakan falsafah pembangunan *pertumbuhan dengan pengagihan* merupakan strategi kemenangan untuk mana-mana negara. Sehubungan ini, Malaysia sentiasa berada di hadapan dan akan terus mengekalkan kedudukan ini bagi manfaat semua rakyatnya termasuk generasi masa hadapan.

II. KEMAJUAN, 2001-2005

16.06 Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8), pelaksanaan pendekatan yang lebih tertumpu kepada sasaran khusus telah mengurangkan kemiskinan di kawasan luar bandar dan bandar. Tumpuan program pembasmian kemiskinan dan peningkatan kualiti hidup ditujukan kepada isi rumah 30 peratus terendah. Bilangan profesional dan pekerja mahir Bumiputera dalam pelbagai pekerjaan dan sektor telah meningkat manakala program pembangunan MPPB telah mempercepat pertumbuhan kelas menengah Bumiputera.

Pembasmian Kemiskinan

16.07 Dalam tempoh Rancangan, konsep dan pengukuran kemiskinan telah dikaji semula untuk mengambil kira perubahan sosial dan ekonomi yang berlaku

di Malaysia sejak tahun 1977 apabila pendapatan garis kemiskinan (PGK) mula diperkenalkan. Kajian semula juga bertujuan untuk menghasilkan pengukuran kemiskinan yang menggambarkan perbezaan kos sara hidup antara kawasan bandar dengan luar bandar, antara negeri serta pola demografi setiap isi rumah. Perangkaan ini memberi pengukuran yang lebih tepat mengenai keadaan dan tahap kemiskinan di Malaysia. Metodologi asal dan yang dikaji semula dijelaskan dalam *Kotak 16-2*.

KOTAK 16-2

PENDAPATAN GARIS KEMISKINAN MALAYSIA

Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) telah dikaji semula secara meluas pada tahun 2005. PGK terdiri daripada dua komponen iaitu PGK makanan dan bukan makanan. PGK ditentukan secara berasingan bagi setiap isi rumah dalam penyiasatan pendapatan isi rumah (HIS) mengikut saiz, komposisi demografi dan lokasi (negeri dan strata). Sesebuah isi rumah dianggap miskin jika pendapatan isi rumah tersebut kurang daripada PGKnya, bermakna isi rumah tersebut kekurangan sumber bagi memenuhi keperluan asas setiap ahlinya. Sesebuah isi rumah dianggap sebagai miskin tegar sekiranya pendapatan bulanan isi rumah tersebut kurang daripada PGK makanan. Memandangkan keperluan makanan adalah berasaskan kepada zat makanan seimbang, PGK bagi miskin tegar adalah lebih tinggi berbanding dengan definisi lama iaitu separuh daripada PGK.

PGK Makanan

Komponen makanan bagi PGK yang dikaji semula adalah berasaskan kepada pandangan pakar pemakanan, pakar diet dan pakar perubatan. Keperluan harian kilokalori setiap individu mengambil kira pemakanan seimbang yang meliputi: bijirin dan hasil bijirin (beras dan gandum); ayam, telur dan ikan; susu; minyak dan lemak; gula; sayur-sayuran dan buah-buahan; dan kacang (dal, kacang hijau). Jadual A menunjukkan PGK makanan berasaskan dua metodologi.

JADUAL A

PGK MAKANAN BERASASKAN METODOLOGI 1977 DAN 2005 (RM sebulan)

<i>Wilayah</i>	<i>Metodologi 1977</i>	<i>Metodologi 2005</i>
Semenanjung Malaysia	272	398
Sabah ¹	352	503
Sarawak	304	482
Malaysia	294	415

PGK Bukan Makanan

Pola perbelanjaan komponen PGK bukan makanan yang terdiri daripada pakaian, perumahan, pengangkutan dan perbelanjaan lain adalah dikira berasaskan kepada penyiasatan perbelanjaan isi rumah (HES).

Perbandingan Metodologi 1977 dan 2005

Jadual B membandingkan PGK berasaskan kedua-dua metodologi.

JADUAL B
PERBANDINGAN PGK BAGI TAHUN 2004 (RM sebulan)

Wilayah	Metodologi 1977	Metodologi 2005		
		Bandar	Luar Bandar	Keseluruhan
Semenanjung Malaysia	543	663	657	661
Sabah ¹	704	881	897	888
Sarawak	608	777	753	765
Malaysia	588	687	698	691

Jadual C membandingkan kadar kemiskinan dan kemiskinan tegar menggunakan kedua-dua metodologi.

JADUAL C
PERBANDINGAN KADAR KEMISKINAN BAGI TAHUN 2004 (%)

Wilayah	Kemiskinan Keseluruhan		Kemiskinan Tegar	
	Metodologi 1977	Metodologi 2005	Metodologi 1977	Metodologi 2005
Semenanjung Malaysia	3.1	3.6	3.1	1.2
Sabah ¹	16.5	23.0	2.9	6.5
Sarawak	3.8	7.5	0.4	1.1
Malaysia	4.4	5.7	0.7	1.2

Jadual D menunjukkan kadar kemiskinan dan kemiskinan tegar berasaskan metodologi 2005.

JADUAL D
PGK BULANAN PURATA, KADAR KEMISKINAN DAN KEMISKINAN TEGAR, 2004

Negeri	Saiz Isi Rumah	Kemiskinan Keseluruhan ²			Kemiskinan Tegar ²		
		PGK Kasar (RM)	PGK Per Kapita (RM)	Kadar Kemiskinan (%) ³	PGK Makanan Kasar (RM)	PGK Per Kapita (RM)	Kadar Kemiskinan Tegar (%) ⁴
Johor	4.3	634	151	2.0	384	91	0.3
Kedah	4.6	654	143	7.0	402	88	1.3
Kelantan	5.2	675	130	10.6	438	84	1.3
Melaka	4.4	650	151	1.8	385	89	0.2
Negeri Sembilan	4.2	598	146	1.4	371	90	0.2
Pahang	4.2	609	147	4.0	392	94	1.0
Pulau Pinang	4.1	615	152	0.3	373	91	neg. ⁵
Perak	4.1	589	144	4.9	371	90	1.1
Perlis	4.2	587	140	6.3	367	87	1.7
Selangor	4.6	726	159	1.0	420	92	neg. ⁵
Terengganu	5.0	734	148	15.4	469	94	4.4
W.P.	3.9	713	189	1.5	373	98	0.2
Kuala Lumpur							
Semenanjung Malaysia	4.4	661	152	3.6	398	91	0.7
Sabah ¹	5.2	888	173	23.0	503	97	6.5
Sarawak	4.6	765	167	7.5	482	105	1.1
Malaysia	4.5	691	155	5.7	415	93	1.2

Nota: ¹ Termasuk Wilayah Persekutuan Labuan.

² Berasaskan metodologi 2005.

³ Berasaskan PGK kasar.

⁴ Berasaskan PGK makanan kasar.

⁵ Kurang daripada 0.05 peratus.

16.08 *Kemiskinan Tegar*. Jumlah isi rumah miskin tegar berkurangan daripada 91,700 kepada 67,300, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-1*. Kadar kemiskinan tegar di kalangan isi rumah Bumiputera adalah tertinggi pada tahun 2004, iaitu 1.9 peratus berbanding dengan 0.1 peratus bagi isi rumah Cina dan 0.3 peratus bagi isi rumah India, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-2*.

16.09 Dalam tempoh Rancangan, sejumlah RM589.5 juta dibelanjakan bagi 10 program Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat (SPKR). Program tersebut memberi tumpuan kepada projek ekonomi dan sosial yang melibatkan golongan miskin tegar. Di samping itu, badan bukan kerajaan (NGO) terutamanya Amanah Ikhtiar Malaysia (AIM) dan pelbagai Yayasan Basmi Kemiskinan di peringkat negeri telah menyediakan bantuan kewangan dan bukan kewangan untuk membantu isi rumah miskin tegar meningkatkan pendapatan mereka melalui aktiviti perniagaan secara kecil-kecilan. AIM telah menyediakan kredit mikro berjumlah RM1.02 bilion kepada 147,544 peserta menerusi 69 cawangan dan 3,962 pusat khidmat di seluruh negara. Kebanyakan peserta AIM terdiri daripada wanita dan ibu tunggal di luar bandar.

16.10 *Kemiskinan Keseluruhan*. Hasil kejayaan pelaksanaan program pembasmian kemiskinan dan pertumbuhan ekonomi yang memberangsangkan, kadar kemiskinan di kalangan rakyat Malaysia berkurangan daripada 8.5 peratus pada tahun 1999 kepada 5.7 peratus pada tahun 2004 dan bilangan isi rumah miskin berkurangan daripada 409,300 kepada 311,300, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-1*. Peningkatan pendapatan purata isi rumah miskin daripada RM656 pada tahun 1999 kepada RM764 pada tahun 2004 telah mengecilkan jurang kemiskinan daripada 2.3 peratus kepada 1.4 peratus. Walau bagaimanapun, jurang kemiskinan di kawasan luar bandar adalah lima kali lebih tinggi berbanding dengan di kawasan bandar, menunjukkan kemiskinan di kawasan luar bandar adalah lebih serius.

16.11 *Kemiskinan Luar Bandar*. Kadar kemiskinan di kawasan luar bandar berkurangan daripada 14.8 peratus pada tahun 1999 kepada 11.9 peratus pada tahun 2004 manakala bilangan isi rumah miskin berkurangan kira-kira 32.0 peratus daripada 323,200 kepada 219,700. Walaupun kadar kemiskinan dan bilangan isi rumah miskin di kawasan luar bandar berkurangan, namun kemiskinan masih ketara sebagai fenomena luar bandar dengan 70.6 peratus daripada isi rumah miskin tinggal di kawasan luar bandar.

16.12 *Kemiskinan Bandar*. Kadar kemiskinan bandar berkurangan daripada 3.3 peratus pada tahun 1999 kepada 2.5 peratus pada tahun 2004. Walau bagaimanapun, bilangan isi rumah miskin di bandar meningkat sebanyak 6.4 peratus kepada 91,600, sebahagian besarnya disebabkan oleh peningkatan isi rumah miskin di Sabah. Daftar komprehensif isi rumah miskin dan berpendapatan rendah di 60 pusat bandar telah dibangunkan untuk membantu merangka program sasaran khusus bagi isi rumah miskin di bandar.

JADUAL 16-1

KADAR KEMISKINAN DAN KEMISKINAN TEGAR, 1999 DAN 2004

		1999			2004		
		Malaysia	Bandar	Luar Bandar	Malaysia	Bandar	Luar Bandar
Kemiskinan Tegar							
Kadar Kemiskinan Tegar ¹	(%)	1.9	0.5	3.6	1.2	0.4	2.9
Bilangan Isi Rumah Miskin Tegar	('000)	91.7	11.9	79.8	67.3	14.1	53.2
Jurang Kemiskinan ²	(%)	0.4	0.1	0.8	0.2	0.1	0.6
Kemiskinan Keseluruhan							
Kadar Kemiskinan ³	(%)	8.5	3.3	14.8	5.7	2.5	11.9
Bilangan Isi Rumah Miskin	('000)	409.3	86.1	323.2	311.3	91.6	219.7
Jurang Kemiskinan	(%)	2.3	0.8	4.0	1.4	0.6	3.0
Jumlah Isi Rumah	('000)	4,800.0	2,612.5	2,187.5	5,459.4	3,605.9	1,853.5

Sumber: Unit Perancang Ekonomi dan Jabatan Perangkaan - Penyiataan Pendapatan Isi Rumah, 1999 dan 2004

Nota: ¹ Merujuk kepada isi rumah yang berpendapatan kurang daripada PGK makanan.

² Merujuk kepada jumlah perbezaan antara pendapatan purata isi rumah miskin dengan PGK (dinyatakan dalam peratusan daripada PGK).

³ Merujuk kepada isi rumah yang berpendapatan kurang daripada PGK.

JADUAL 16-2

KADAR KEMISKINAN DAN KEMISKINAN TEGAR MENGIKUT KUMPULAN ETNIK, 1999 DAN 2004 (%)

	1999			2004		
	Bumiputera	Cina	India	Bumiputera	Cina	India
Kemiskinan Tegar	2.9	0.2	0.3	1.9	0.1	0.3
Bandar	0.7	0.1	0.2	0.7	neg ¹	0.2
Luar Bandar	4.4	0.4	0.5	3.3	0.3	0.5
Kemiskinan Keseluruhan	12.4	1.2	3.5	8.3	0.6	2.9
Bandar	5.1	0.8	2.4	4.1	0.4	2.4
Luar Bandar	17.5	2.7	5.8	13.4	2.3	5.4
Jurang Kemiskinan	3.3	0.2	0.7	2.1	0.1	0.6

Sumber: Unit Perancang Ekonomi dan Jabatan Perangkaan Malaysia - Penyiataan Pendapatan Isi Rumah, 1999 dan 2004

Nota: ¹ Kurang daripada 0.05 peratus.

16.13 *Kemiskinan Mengikut Kumpulan Etnik.* Semua kumpulan etnik mencatat pengurangan kadar kemiskinan. Walau bagaimanapun, kemiskinan di kalangan Bumiputera kekal jauh tertinggi meskipun berkurangan daripada 12.4 peratus pada tahun 1999 kepada 8.3 peratus pada tahun 2004. Kadar kemiskinan di kalangan etnik India berkurangan daripada 3.5 peratus kepada 2.9 peratus manakala bagi etnik Cina, kadar kemiskinan berkurangan daripada 1.2 peratus kepada 0.6 peratus. Jurang kemiskinan di kalangan isi rumah Bumiputera adalah terbesar pada 2.1 peratus berbanding dengan 0.1 peratus bagi isi rumah Cina dan 0.6 peratus bagi India. Kekurangan kemahiran dan pencapaian pendidikan yang lebih rendah merupakan antara faktor yang dikaitkan dengan kemiskinan di kalangan semua kumpulan etnik.

16.14 *Bumiputera di Sabah dan Sarawak.* Berdasarkan Penyiasatan Pendapatan Isi Rumah (HIS) 1999, kadar kemiskinan adalah tinggi di kalangan Kadazandusun, Bajau dan Murut di Sabah dan Bidayuh di Sarawak. Pada tahun 2002, HIS khas mengenai minoriti Bumiputera di Sabah dan Sarawak menunjukkan kadar kemiskinan adalah tinggi di kalangan Orang Sungei, Rungus, Bisaya dan Sulu atau Suluk di Sabah serta Bidayuh, Kenyah, Kayan, Kadayan, Penan dan Lun Bawang di Sarawak. Antara program di bawah SPKR termasuk projek menjana pendapatan, pendidikan dan latihan, bantuan perumahan dan pembangunan modal insan. Di samping itu, sebanyak 9,000 unit kediaman di Sabah dan 1,500 unit di Sarawak telah dibina di bawah Program Perumahan Rakyat (PPR) untuk menyediakan kemudahan perumahan yang lebih baik kepada isi rumah miskin dan berpendapatan rendah. Dalam tempoh Rancangan, seramai 45,900 peserta di Sabah dan 40,500 di Sarawak mendapat faedah daripada pelbagai program di bawah SPKR.

16.15 Dalam tempoh Rancangan, seramai 48,900 peserta di Sabah dan 43,500 di Sarawak menerima manfaat daripada pelbagai program kebajikan seperti elaun untuk pekerja kurang upaya serta bantuan untuk warga emas dan daif. Di samping itu, AIM menyediakan pinjaman kredit mikro berjumlah RM99 juta kepada 26,000 peserta di Sabah dan RM88 juta kepada 17,000 peserta di Sarawak. Usaha juga akan diambil untuk memperbaiki infrastruktur di luar bandar termasuk menaik taraf dan membina jalan luar bandar dan jalan kampung. Dalam hal ini, sejumlah RM279 juta dibelanjakan di Sabah dan RM286 juta di Sarawak.

16.16 *Orang Asli.* Usaha telah diambil bagi meningkatkan kualiti hidup di kalangan Orang Asli melalui program sosioekonomi termasuk penyediaan pendidikan dan latihan kemahiran, kemudahan infrastruktur, bekalan elektrik dan air. Pada akhir tahun 2005, sejumlah 9,350 rumah dibina di bawah Program Perumahan Rakyat Termiskin dan bekalan elektrik juga disediakan kepada perkampungan Orang Asli meliputi 12,400 keluarga manakala kemudahan bekalan air disediakan kepada sejumlah 20,100 keluarga. Di samping itu, pelaksanaan

JADUAL 16-3

**PENDAPATAN ISI RUMAH KASAR BULANAN PURATA
DAN PEKALI GINI MENGIKUT KUMPULAN ETNIK
DAN STRATA, 1999 DAN 2004**

Kumpulan Etnik dan Strata	Pada Harga Semasa (RM)		Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%) 2000-2004	Pada Harga Tetap Tahun 1999 (RM)		Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%) 2000-2004	Pekali Gini	
	1999	2004		1999	2004		1999	2004
Bumiputera	1,984	2,711	6.4	1,984	2,522	4.9	0.433	0.452
Cina	3,456	4,437	5.1	3,456	4,127	3.6	0.434	0.446
India	2,702	3,456	5.0	2,702	3,215	3.5	0.413	0.425
Lain-lain	1,371	2,312	11.0	1,371	2,150	9.4	0.393	0.462
Malaysia	2,472	3,249	5.6	2,472	3,022	4.1	0.452	0.462
Bandar	3,103	3,956	5.0	3,103	3,680	3.5	0.432	0.444
Luar Bandar	1,718	1,875	1.8	1,718	1,744	0.3	0.421	0.397

Sumber: Jabatan Perangkaan - Penyiasatan Pendapatan Isi Rumah, 1999 dan 2004

skim pembangunan tanah baru dan penempatan semula serta projek lain telah memberi manfaat kepada 84,250 Orang Asli, iaitu kira-kira separuh daripada jumlah penduduk Orang Asli.

Pengagihan Pendapatan

16.17 Pendapatan isi rumah bagi semua kumpulan etnik meningkat dalam tempoh Rancangan, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-3*. Nisbah jurang pendapatan antara Bumiputera dengan etnik Cina telah mengecil daripada 1:1.74 pada tahun 1999 kepada 1:1.64 pada tahun 2004 manakala nisbah antara Bumiputera dengan etnik India juga mengecil daripada 1:1.36 kepada 1:1.27. Walaupun nisbah jurang pendapatan antara etnik mengecil dari segi relatif, jurang pendapatan berasaskan nilai mutlak terus melebar. Walau bagaimanapun, nisbah antara isi rumah bandar dengan luar bandar merosot daripada 1:1.81 pada tahun 1999 kepada 1:2.11 pada tahun 2004.

16.18 Bahagian pendapatan isi rumah 40 peratus terendah berkurangan daripada 14.0 peratus pada tahun 1999 kepada 13.5 peratus pada tahun 2004 manakala bagi isi rumah 20 peratus teratas, bahagiannya meningkat daripada 50.5 peratus kepada 51.2 peratus. Berikutan itu, pekali Gini merosot daripada 0.452 pada tahun 1999 kepada 0.462 pada tahun 2004. Semua kumpulan etnik mencatat peningkatan pekali Gini dalam tempoh Rancangan. Ketidaksamaan di kalangan Bumiputera adalah tertinggi berbanding dengan etnik Cina dan India.

16.19 Pada tahun 2004, pekerjaan bergaji menyumbang dua pertiga atau 68.0 peratus daripada jumlah pendapatan isi rumah, iaitu 74.3 peratus di kalangan isi rumah India, 71.2 peratus Bumiputera dan 62.1 peratus Cina. Kira-kira 23.0 peratus pendapatan isi rumah Cina diperoleh daripada bekerja sendiri berbanding dengan 14.0 peratus bagi Bumiputera dan 11.0 peratus bagi India. Perangkaan ini menunjukkan untuk menangani jurang pendapatan di kalangan etnik, tumpuan utama perlu diberi kepada status dan pendapatan daripada pekerjaan bergaji.

Penyusunan Semula Guna Tenaga

16.20 Peratusan guna tenaga Bumiputera dalam kategori pegawai kanan dan pengurus masih rendah iaitu 37.1 peratus pada tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-4*. Bagi kategori profesional, peratusan Bumiputera adalah 47.5 peratus pada tahun 2005 berbanding 77.6 peratus dalam kalangan etnik Cina dan 69.2 peratus bagi etnik India. Peratusan ini tidak mengambil kira pensyarah, guru pra-universiti dan sekolah menengah serta penulis dan artis. Peratusan Bumiputera yang berdaftar dalam lapan profesion terpilih meningkat daripada 35.5 peratus pada tahun 2000 kepada 38.8 peratus pada tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-5*. Peratusan Bumiputera dalam profesion akauntan adalah paling rendah berbanding profesion lain.

16.21 Satu kajian mengenai pola guna tenaga Bumiputera yang dijalankan pada tahun 2005 meliputi 1,825 pekerja dalam 594 firma swasta mendapati peratusan pekerja Bumiputera bagi kategori jawatan tinggi dan pertengahan ialah 48.0 peratus bagi kumpulan pengurusan, 64.0 peratus profesional serta 53.0 peratus juruteknik dan separa profesional. Bagi jawatan Ketua Pegawai Eksekutif (CEO), hanya 20.0 peratus adalah Bumiputera berbanding 70.4 peratus bagi etnik Cina. Kajian ini meliputi bidang ICT, pembuatan, pelancongan, pengedaran perdagangan dan bioteknologi.

Penyusunan Semula Hak Milik dan Penguasaan Sektor Korporat

16.22 Pemilikan modal saham Bumiputera pada nilai tara meningkat daripada RM63.0 bilion pada tahun 2000 kepada RM100.0 bilion pada tahun 2004, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-6*. Namun demikian, peratusan pemilikan ekuiti Bumiputera tidak berubah pada tahap 18.9 peratus. Di samping itu, pemilikan modal saham etnik Cina pula meningkat melebihi dua kali berbanding ekuiti Bumiputera. Peratusan pemilikan ekuiti etnik India berkurangan daripada 1.5 peratus kepada 1.2 peratus, walaupun saham mereka meningkat sebanyak RM1.3 bilion. Sebaliknya, pemilikan ekuiti rakyat asing meningkat daripada 31.3 peratus kepada 32.5 peratus.

16.23 Peratusan syarikat Bumiputera dalam semua sektor ekonomi masih rendah, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-7*. Peratusan ekuiti tertinggi yang

GUNA TENAGA MENGIKUT PEKERJAAN DAN KUMPULAN ETNIK¹, 2000 DAN 2005

Pekerjaan	2000						2005													
	Bumiputera '000	%	Cina '000	%	India '000	Jumlah '000	Bumiputera '000	%	Cina '000	%	India '000	Jumlah '000								
Pegawai Kanan & Pengurus %	230.8	4.8	351.8	12.7	41.9	5.4	5.6	3.3	630.1	7.4	278.2	5.4	413.6	14.0	53.4	6.3	5.4	3.3	750.6	8.2
Profesional %	36.6	6.2	174.5	6.3	41.1	5.3	0.9	4.0	520.5	6.1	37.1	6.1	171.3	5.8	44.1	5.2	7.1	4.3	536.7	5.9
Pensyarah, Guru Prauniversiti & Sekolah Menengah dan Penulis & Seniman	57.3	33.5	7.9	1.3	100.0		1.3	100.0			58.5	31.9	8.2	1.3	100.0		1.3	100.0		
Juruteknik & Profesional Bersekutu %	158.6	3.3	38.8	1.4	12.4	1.6	3.4	2.0	213.2	2.5	164.8	3.2	38.4	1.3	13.6	1.6	3.3	2.0	220.1	2.4
Guru Sekolah Rendah & Jururawat %	74.4	18.2	5.8	1.6	100.0		1.6	100.0			74.9	17.4	6.2	1.5	100.0		1.5	100.0		
Pekerjaan Perkeranian	649.0	13.5	329.7	11.9	103.2	13.3	8.0	4.7	1,089.8	12.8	752.1	14.6	375.2	12.7	126.3	14.9	9.7	5.9	1,263.3	13.9
Pekerja Perkhidmatan, Pekerja Kedai & Jurujual	230.8	4.8	69.3	2.5	20.9	2.7	3.4	2.0	324.4	3.8	252.4	4.9	76.8	2.6	24.6	2.9	3.8	2.3	357.6	3.9
Pekerja Mahir Pertanian & Perikanan	495.2	10.3	310.3	11.2	65.2	8.4	1.1	100.0			70.6	21.5	6.9	1.1	100.0		1.1	100.0		
Pekerja Pertukangan & Yang Berkaitan	56.6	35.4	7.4	0.5	100.0		0.5	100.0			56.7	34.3	8.4	0.5	100.0		0.5	100.0		
Operator Loji dan Mesin & Pemasang	610.5	12.7	484.8	17.5	86.9	11.2	10.6	6.2	1,192.8	14.0	721.2	14.0	555.3	18.8	112.8	13.3	12.3	7.5	1,401.6	15.4
Pekerjaan Asas	51.2	40.6	7.3	0.9	100.0		0.9	100.0			51.5	39.6	8.0	0.9	100.0		0.9	100.0		
Jumlah %	908.6	18.9	163.4	5.9	64.4	8.3	42.1	24.7	1,178.5	13.8	783.0	15.2	109.3	3.7	41.5	4.9	35.8	21.8	989.6	10.6
	77.1	13.9	5.5	3.6	100.0		3.6	100.0			80.8	11.3	4.3	3.7	100.0		3.7	100.0		
	379.8	7.9	398.9	14.4	58.2	7.5	10.1	5.9	846.9	9.9	448.2	8.7	434.2	14.7	79.7	9.4	11.3	6.9	973.4	10.7
	44.8	47.1	6.9	1.2	100.0		1.2	100.0			46.0	44.6	8.2	1.2	100.0		1.2	100.0		
	774.0	16.1	324.1	11.7	161.3	20.8	26.4	15.5	1,285.8	15.1	798.4	15.5	327.9	11.1	170.4	20.1	24.9	15.2	1,321.7	14.5
	60.2	25.2	12.5	2.1	100.0		2.1	100.0			60.4	24.8	12.9	1.9	100.0		1.9	100.0		
	461.5	9.6	232.7	8.4	153.6	19.8	56.1	32.9	903.9	10.6	510.0	9.9	236.3	8.0	138.2	16.3	52.5	32.0	937.0	10.3
	51.1	25.7	17.0	6.2	100.0		6.2	100.0			54.4	25.2	14.7	5.6	100.0		5.6	100.0		
Jumlah %	4,807.3	100.0	2,770.2	100.0	775.6	100.0	170.5	100.0	8,523.6	100.0	5,151.2	100.0	2,954.0	100.0	847.9	100.0	164.1	100.0	9,117.2	100.0
	56.4	32.5	9.1	2.0	100.0		2.0	100.0			56.5	32.4	9.3	1.8	100.0		1.8	100.0		
Tenaga Buruh %	5,036.6	2,813.8	793.8	176.4	8,820.6		176.4	8,820.6			5,441.4	3,025.1	875.2	171.2	9,512.9		171.2	9,512.9		
Pengangguran %	57.1	31.9	9.0	2.0	100.0		2.0	100.0			57.2	31.8	9.2	1.8	100.0		1.8	100.0		
Kadar Pengangguran (%)	229.3	43.6	18.2	5.9	297.0		5.9	297.0			290.2	71.1	27.3	7.1	395.7		7.1	395.7		
	77.2	14.7	6.1	2.0	100.0		2.0	100.0			73.3	18.0	6.9	1.8	100.0		1.8	100.0		
	4.6	1.5	2.3	3.4	3.4		3.4	3.4			5.3	2.4	3.1	4.1	4.2		4.1	4.2		

Sumber: Jabatan Perangkaan - Penyiasatan Tenaga Buruh, 2000 dan 2005

Nota: ¹ Tidak termasuk bukan warganegara.

JADUAL 16-5

PROFESIONAL BERDAFTAR MENGIKUT KUMPULAN ETNIK, 2000 DAN 2005

Profesion	2000				2005				Peningkatan Bersih, 2001-2005						
	Bumiputera	Cina	India	Lain-lain	Jumlah	Bumiputera	Cina	India	Lain-lain	Jumlah	Bumiputera	Cina	India	Lain-lain	Jumlah
Akauntan %	2,673 17.1	11,944 76.2	883 5.6	178 1.1	15,678 100.0	4,498 20.8	15,892 73.6	941 4.4	258 1.2	21,589 100.0	1,825	3,948	58	80	5,911
Profesional %						961 6.2	13,541 87.9	798 5.2	102 0.7	15,402 100.0					
Arkitek %	1,152 42.1	1,539 56.2	41 1.5	6 0.2	2,738 100.0	1,358 45.3	1,594 53.1	43 1.4	6 0.2	3,001 100.0	206	55	2	0	263
Profesional %	450 29.8	1,034 68.4	23 1.5	4 0.3	1,511 100.0	557 33.7	1,066 64.5	26 1.6	4 0.2	1,653 100.0	107	32	3	0	142
Doktor %	4,570 36.8	3,855 31.0	3,697 29.7	306 2.5	12,428 100.0	5,720 36.7	4,657 29.9	4,142 26.6	1,055 6.8	15,574 100.0	1,150	802	445	749	3,146
Doktor Gigi %	790 35.2	952 42.4	460 20.5	43 1.9	2,245 100.0	1,159 44.4	920 35.3	480 18.4	49 1.9	2,608 100.0	369	-32	20	6	363
Doktor Veterinar %	428 41.7	284 27.7	281 27.4	33 3.2	1,026 100.0	522 39.0	431 32.2	332 24.8	54 4.0	1,339 100.0	94	147	51	21	313
Jurutera %	15,334 42.6	18,416 51.1	1,864 5.2	405 1.1	36,019 100.0	22,623 46.0	23,432 47.6	2,648 5.4	498 1.0	49,201 100.0	7,289	5,016	784	93	13,182
Profesional %	2,461 25.0	6,536 66.5	636 6.5	198 2.0	9,831 100.0	3,326 28.9	7,283 63.2	726 6.3	188 1.6	11,523 100.0	865	747	90	-10	1,692
Juruukur %	1,298 45.1	1,426 49.6	97 3.4	56 1.9	2,877 100.0	2,069 48.2	2,017 47.0	136 3.2	68 1.6	4,290 100.0	771	591	39	12	1,413
Profesional %	713 42.5	876 52.2	58 3.5	30 1.8	1,677 100.0	975 47.2	989 47.9	70 3.4	31 1.5	2,065 100.0	262	113	12	1	388
Pegum %	3,111 32.3	3,860 40.1	2,586 26.8	76 0.8	9,633 100.0	4,465 38.0	4,354 37.1	2,834 24.1	97 0.8	11,750 100.0	1,354	494	248	21	2,117
Jumlah %	29,356 35.5	42,276 51.2	9,909 12.0	1,103 1.3	82,644 100.0	42,414 38.8	53,297 48.7	11,556 10.6	2,085 1.9	109,352 100.0	13,058	11,021	1,647	982	26,708

Sumber: Pertubuhan dan institusi profesional yang meliputi sektor awam dan swasta iaitu Institut Akauntan Malaysia, Lembaga Arkitek Malaysia, Majlis Perubatan Malaysia, Majlis Pergigian Malaysia, Majlis Veterinar Malaysia, Lembaga Jurutera Malaysia, Institut Juruukur Malaysia dan Majlis Peguam Malaysia.

JADUAL 16-6

**HAK MILIK MODAL SAHAM¹ (PADA NILAI TARA) SYARIKAT BERHAD,
2000 DAN 2004**

Kumpulan Hak Milik	RM juta		%		Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%) 2001-2004
	2000	2004	2000	2004	
Bumiputera	62,976.0	100,037.2	18.9	18.9	12.3
Individu	47,343.6	79,449.9	14.2	15.0	13.8
Institusi ²	9,830.0	11,890.7	3.0	2.2	4.9
Agensi Amanah ³	5,802.4	8,696.6	1.7	1.7	10.6
Bukan Bumiputera	137,412.8	214,972.8	41.3	40.6	11.8
Cina	129,318.3	206,682.9	38.9	39.0	12.4
India	5,136.8	6,392.6	1.5	1.2	5.6
Lain-lain	2,957.7	1,897.3	0.9	0.4	-10.5
Syarikat Nomini	28,119.4	42,479.1	8.5	8.0	10.9
Rakyat Asing	103,909.4	172,279.6	31.3	32.5	13.5
Jumlah	332,417.6	529,768.7	100.0	100.0	12.4

Sumber: Suruhanjaya Syarikat Malaysia

Nota: ¹ Tidak termasuk pegangan Kerajaan Negeri dan Persekutuan.

² Merujuk kepada saham yang dipegang melalui institusi yang mengembleng dana Bumiputera seperti Unit Amanah Saham Permodalan Nasional Berhad (PNB), Amanah Saham MARA, Lembaga Tabung Haji, Lembaga Tabung Angkatan Tentera dan Koperasi Polis.

³ Merujuk kepada saham yang dipegang melalui agensi amanah seperti PNB, Perbadanan Usahawan Nasional Berhad, Perbadanan Nasional Berhad, Majlis Amanah Rakyat (MARA), Bank Pembangunan Malaysia Berhad dan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri.

dikuasai oleh Bumiputera adalah dalam sektor pembinaan, iaitu 35.2 peratus diikuti oleh pengangkutan 26.7 peratus serta perdagangan borong dan runcit 20.4 peratus. Penswastan kekal menjadi mekanisme yang berkesan dalam usaha meningkatkan pemilikan ekuiti dan penyertaan Bumiputera dalam sektor korporat. Pemilikan modal saham Bumiputera pada nilai tara dalam projek yang diswastakan meningkat daripada RM5.5 bilion di peringkat awal penswastan kepada RM14.9 bilion pada tahun 2005 atau 14.9 peratus daripada jumlah ekuiti yang dimiliki oleh Bumiputera.

16.24 Ketidaksamaan pemilikan aset bukan kewangan masih luas. Satu tinjauan mengenai pemilikan bangunan dan premis komersil di semua pusat bandar di seluruh negara yang dijalankan pada tahun 2005 menunjukkan bahawa pemilikan harta tanah oleh Bumiputera adalah rendah berbanding bukan Bumiputera. Bumiputera memiliki hanya 11.7 peratus daripada pelbagai jenis premis perniagaan, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 16-8*. Pemilikan premis industri oleh Bumiputera adalah juga rendah, iaitu pada 4.8 peratus dan bagi kompleks perniagaan adalah 11.7 peratus.

JADUAL 16-7

**HAK MILIK MODAL SAHAM¹ (PADA NILAI PAR) SYARIKAT BERHAD
MENGIKUT KUMPULAN ETNIK DAN SEKTOR, 2004**
(%)

Kumpulan Hak Milik	Pertanian	Perlombongan	Pembuatan	Utiliti	Pembinaan	Perdagangan Pengangkutan Borong & Runcit	Kewangan	Perkhidmatan	Lain-lain	Jumlah	
Bumiputera	16.4	12.3	8.1	6.3	35.2	20.4	26.7	12.5	18.7	24.3	18.9
Bukan Bumiputera	54.0	39.8	25.3	9.2	44.0	53.3	30.6	10.5	40.9	48.6	40.6
Cina	52.9	39.5	24.5	8.9	42.6	50.7	27.7	10.2	39.5	45.7	39.0
India	0.8	0.2	0.6	0.2	1.1	2.0	2.5	0.3	1.1	1.8	1.2
Lain-lain	0.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.6	0.4	0.04	0.2	1.1	0.4
Syarikat Nominasi	6.6	25.4	1.9	17.2	5.9	0.7	11.4	17.5	10.9	3.9	8.0
Rakyat Asing	23.0	22.5	64.7	67.3	14.9	25.6	31.3	59.5	29.5	23.2	32.5
Jumlah	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Sumber: Suruhanjaya Syarikat Malaysia

Nota: ¹ Tidak termasuk saham yang dipegang oleh Kerajaan Negeri dan Persekutuan.

JADUAL 16-8

PEMILIKAN BANGUNAN DAN PREMIS KOMERSIL MENGIKUT KUMPULAN ETNIK, 2005

Jenis Bangunan/Premis	Unit				Peratus (%)					
	Bumiputera	Cina	India	Lain-lain	Jumlah	Bumiputera	Cina	India	Lain-lain	Jumlah
Bangunan	24,374	139,052	10,388	17,773	191,587	12.7	72.6	5.4	9.3	100.0
Satu Tingkat	10,433	20,122	2,212	2,185	34,952	29.8	57.6	6.3	6.3	100.0
Dua Tingkat	8,733	67,233	4,354	7,303	87,623	10.0	76.7	5.0	8.3	100.0
Tiga Tingkat	2,201	26,792	1,582	4,474	35,049	6.3	76.4	4.5	12.8	100.0
Melebihi Tiga Tingkat	3,007	24,905	2,240	3,811	33,963	8.9	73.3	6.6	11.2	100.0
Kompleks Perniagaan	3,207	19,072	568	4,651	27,498	11.7	69.4	2.1	16.9	100.0
Premis Industri	1,480	21,514	446	7,118	30,558	4.8	70.4	1.5	23.3	100.0
Hotel	313	1,519	71	289	2,192	14.3	69.3	3.2	13.2	100.0
Jumlah	29,374	181,157	11,473	29,831	251,835	11.7	71.9	4.6	11.8	100.0

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

Nota: Berdasarkan 87 peratus respon daripada Pihak Berkuasa Tempatan.

16.25 Dalam tempoh Rancangan, sebanyak 365 permohonan penyenaian telah diluluskan oleh Suruhanjaya Sekuriti. Daripada jumlah ini, hanya 41 permohonan atau 11.2 peratus adalah daripada syarikat Bumiputera dan bakinya daripada syarikat bukan Bumiputera termasuk syarikat asing. Dari segi jumlah dana yang diterbitkan melalui tawaran awam permulaan (IPO), sejumlah RM815 juta atau 14.9 peratus daripada jumlah dana telah diterbitkan oleh syarikat Bumiputera berbanding RM4.7 bilion atau 85.1 peratus oleh syarikat bukan Bumiputera dan syarikat asing.

16.26 Dalam tempoh Rancangan, usaha telah diperkenalkan untuk menggalakkan usahawan yang berpotensi di kalangan etnik India untuk menyertai pelbagai program pembangunan keusahawanan. Lesen perniagaan telah dikeluarkan bagi meningkatkan penyertaan lebih ramai etnik India dalam aktiviti perniagaan untuk meningkatkan pemilikan ekuiti mereka dalam sektor korporat. Peluang juga disediakan kepada belia di kalangan etnik India untuk memperoleh latihan kemahiran dan pengetahuan dalam asas pengurusan perniagaan. Mulai tahun 2004, Pusat GiatMARA di seluruh negara telah melatih seramai 1,100 belia etnik India dalam pelbagai bidang kemahiran.

Pembangunan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB)

16.27 Pelaksanaan program MPPB telah diperkukuh dalam tempoh Rancangan. Namun begitu, kemajuan yang dicapai adalah jauh daripada yang dihasratkan. Sejumlah 114,770 usahawan Bumiputera telah menyertai program latihan dan pembangunan perniagaan seperti program pembangunan vendor, program pembangunan francais, skim modal teroka dan Projek Usahawan Bumiputera Dalam Bidang Peruncitan (PROSPER).

16.28 *Program pembangunan vendor* telah mewujudkan 135 vendor baru. Sebanyak 100 syarikat Bumiputera dilantik sebagai vendor kepada syarikat milik persendirian manakala 35 lagi dipilih untuk membekalkan alat ganti serta menyediakan bekalan dan perkhidmatan kepada syarikat berkaitan Kerajaan (GLC). Dalam tempoh Rancangan, *program pembangunan francais* telah mewujudkan 228 usahawan francais Bumiputera dalam pelbagai bidang perniagaan seperti makanan, pusat pembelajaran kanak-kanak dan automotif. Di samping itu, sejumlah 29 daripada 114 pemilik francais berdaftar adalah Bumiputera. Kekurangan syarikat swasta yang bersedia menjadi syarikat peneraju dalam pengembangan perniagaan merupakan sebab utama pencapaian yang rendah dalam pelaksanaan program ini.

16.29 Di bawah program PROSPER, Perbadanan Usahawan Nasional Berhad (PUNB) meluluskan pelaburan kepada 884 peniaga runcit Bumiputera dengan jumlah kos projek sebanyak RM233.2 juta. Sebanyak 48 peratus daripada jumlah tersebut dibiayai melalui PUNB. Perniagaan ini menjana jualan sebanyak

RM350 juta setahun dan menyediakan kira-kira 3,580 peluang pekerjaan. Selain menggalakkan penglibatan lebih ramai peruncit Bumiputera di kawasan perumahan dan bandar baru, program ini berjaya menggalakkan usahawan Bumiputera berkecimpung dalam perniagaan yang kurang disertai Bumiputera seperti pusat perkhidmatan automotif, kedai perkakasan serta kedai dobi dan cucian kering. Di bawah *skim modal teroka*, PUNB menumpukan perhatian untuk memulihkan syarikat yang menyertai program dan telah terjejas teruk akibat krisis kewangan 1997-98. Berikutan itu, PUNB berupaya membangunkan 14 syarikat Bumiputera baru di bawah skim ini dengan jumlah pelaburan sebanyak RM14.4 juta.

16.30 Langkah juga telah diambil untuk membangunkan usahawan Bumiputera di Sabah dan Sarawak melalui penyediaan pelbagai jenis premis perniagaan dan perindustrian. Dalam hal ini, sejumlah RM45 juta dibelanjakan di Sabah dan RM54 juta di Sarawak dalam tempoh Rancangan.

III. PROSPEK, 2006-2010

16.31 Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9), agenda pengagihan akan dilaksanakan secara lebih tegas bagi memastikan pencapaian agihan manfaat pembangunan ekonomi dengan lebih saksama oleh semua rakyat Malaysia. Strategi pengagihan akan ditumpukan ke arah mewujudkan penyertaan yang lebih seimbang dan saksama antara dan di kalangan etnik terutamanya melalui bina upaya dan peningkatan daya saing. Pendekatan ini diambil atas kesedaran bahawa dalam konteks ekonomi semasa, tahap pendapatan dan kemakmuran individu dan isi rumah serta kumpulan etnik dan wilayah adalah ditentukan sebahagian besarnya oleh peranan mereka dalam sistem pengeluaran dan pulangan yang diperolehi daripada bekerja sendiri dan menerusi pasaran pekerja. Dalam tempoh RMKe-9, selain menumpukan kepada pencapaian dalam pembasmian kemiskinan serta ketidakseimbangan pendapatan dan kekayaan, perhatian khusus akan diberikan kepada impak pelaksanaan dasar, program dan projek ke atas guna tenaga terutama dari segi keberkesanan dan produktiviti dalam proses pertumbuhan serta pengagihan peluang dan ganjaran.

16.32 Bagi menumpukan usaha dengan lebih baik, sasaran khusus untuk pengagihan ditetapkan di bawah RMKe-9 seperti yang berikut:

- *membasmi kemiskinan tegar dan mengurangkan separuh kemiskinan keseluruhan kepada 2.8 peratus menjelang tahun 2010;*
- *mengurangkan nisbah ketidaksamaan pendapatan antara Bumiputera dengan etnik Cina kepada 1:1.50 dan antara Bumiputera dengan etnik India kepada 1:1.15 pada tahun 2010; dan*

- *meningkatkan pemilikan modal saham Bumiputera antara 20 hingga 25 peratus pada tahun 2010 bagi mencapai sasaran sekurang-kurangnya 30 peratus menjelang tahun 2020.*

16.33 Strategi pengagihan akan diorientasikan semula ke arah mencapai pariti pendapatan menerusi teras utama yang berikut:

- ❑ *meningkatkan bahagian pendapatan bagi kumpulan isi rumah 40 peratus terendah dengan meningkatkan produktiviti menerusi pembangunan modal insan;*
- ❑ *mewujudkan persekitaran yang kondusif bagi menarik lebih banyak penyertaan NGO dan sektor swasta dalam pembasmian kemiskinan;*
- ❑ *mengurangkan ketidaksamaan dalam pemilikan kekayaan termasuk aset bukan kewangan;*
- ❑ *membangunkan MPPB yang lebih berdaya saing dan produktif melalui pewujudan usahawan Bumiputera yang berdikari dan mampan serta membangunkan enterpris kecil dan sederhana (EKS) Bumiputera yang berdaya tahan;*
- ❑ *memperluas akses kepada program pendidikan dan latihan bagi meningkatkan bilangan pengurus dan profesional Bumiputera terutamanya dalam sektor swasta;*
- ❑ *mempregiat pelaksanaan program penyusunan semula guna tenaga ke arah mengurangkan pengenalan kumpulan etnik mengikut pekerjaan dan pendapatan bagi meningkatkan integrasi; dan*
- ❑ *memperkukuh pangkalan data dan mekanisme pemantauan untuk melaksanakan agenda pengagihan secara berkesan.*

16.34 Semua agensi kerajaan dikehendaki memastikan dasar dan program mengambil kira implikasi ke atas pengagihan. Mekanisme pelaksanaan dan pemantauan yang lebih berkesan dan memberi penekanan kepada hasil dan impak akan diwujudkan. Mekanisme ini akan disokong dengan pangkalan data dan penyelarasan yang lebih baik di kalangan kementerian dan agensi yang berkaitan bagi memastikan kejayaan pelaksanaan agenda pengagihan. Satu sistem yang lebih baik akan diwujudkan untuk mengenal pasti penerima faedah dan meminimumkan kebocoran.

Pembasmian Kemiskinan

16.35 Dalam tempoh Rancangan, usaha akan diambil untuk membasmi kelompok miskin di kalangan kumpulan yang kurang mendapat faedah pembangunan, khususnya di kalangan masyarakat Orang Asli di Semenanjung Malaysia. Teras

strategi pembasmian kemiskinan akan bertumpu kepada pembasmian kemiskinan tegar dan mengurangkan separuh kemiskinan keseluruhan pada akhir tahun 2010. Mekanisme pelaksanaan yang baru dan yang lebih baik serta program kebajikan masyarakat yang khusus akan dilaksanakan bagi memastikan kemiskinan tegar kekal dibasmikan selepas tahun 2010. Di samping itu, langkah akan diambil untuk mengurangkan kemiskinan di kawasan luar bandar dan bandar serta di kalangan Bumiputera di Sabah dan Sarawak melalui projek yang menjana pendapatan dan menyediakan peluang pekerjaan. Hanya warga emas, ibu tunggal miskin, orang kurang upaya dan daif yang tidak dapat menjalankan sebarang aktiviti ekonomi yang mendatangkan hasil akan terus menerima bantuan langsung.

16.36 *Kemiskinan Tegar*. Liputan program berpakej di bawah SPKR akan diperluas kepada semua kumpulan sasar, terutamanya di kawasan yang mempunyai bilangan isi rumah miskin tegar yang tinggi. Program berkenaan, termasuk Program Peningkatan Ekonomi, Program Pembangunan Infrastruktur Asas dan Program Pembangunan Insan, akan memberi lebih penekanan kepada pembangunan modal insan dan bina upaya bagi memastikan program tersebut memberi manfaat kepada peserta secara berterusan.

16.37 Akses kepada kemudahan kredit akan dipertingkatkan lagi bagi membolehkan kumpulan sasar terlibat secara aktif dalam aktiviti ekonomi yang lebih produktif. Bagi tujuan ini, operasi AIM dalam membasmi kemiskinan tegar akan diperkukuh lagi. Menjelang tahun 2010, AIM akan memperluas kemudahan kredit mikro kepada 69,200 peserta tambahan dan menambah keahlian kepada 203,200. Bagi meningkatkan liputan dan menambah baik penyampaian perkhidmatan kepada golongan miskin tegar, AIM akan menumpukan operasinya di negeri yang mempunyai bilangan isi rumah miskin tegar yang tinggi, terutamanya di Sabah, Terengganu dan Perak. Di samping itu, NGO lain dan sektor swasta akan digalakkan untuk memulakan program dan projek yang menyediakan peluang kepada kumpulan sasar untuk meningkatkan pendapatan mereka. Usaha akan diambil untuk mengemas kini dan menggabung daftar golongan miskin tegar bandar dan luar bandar bagi memastikan semua program pembasmian kemiskinan dinikmati oleh kumpulan sasar.

16.38 *Kemiskinan Keseluruhan*. Program bagi membina dan meningkatkan keupayaan golongan miskin dalam kumpulan umur bekerja akan diperkukuh bagi membolehkan mereka menjalankan aktiviti ekonomi yang lebih produktif. Program ini termasuk pendidikan dan latihan dalam kemahiran dan pengetahuan khusus serta penyediaan dan pemupukan nilai positif termasuk etika kerja yang baik dan keyakinan diri. Program sokongan seperti pemberian buku teks, biasiswa dan elaun serta makanan tambahan akan diteruskan bagi meningkatkan akses isi rumah miskin kepada pendidikan dan latihan. Lebih banyak asrama akan disediakan bagi menempatkan pelajar daripada keluarga miskin. Program

dan projek di bawah SPKR dan Program Pembangunan Bersepadu Bagi Masyarakat Bandar akan diperkukuh bagi memastikan keberkesannya dalam meningkatkan peluang pekerjaan dan pendapatan serta menambah baik kualiti hidup isi rumah miskin dan yang berpendapatan rendah.

16.39 Persekitaran yang lebih kondusif akan diwujudkan untuk menggalakkan lagi penyertaan NGO dan sektor swasta dalam menyediakan peluang yang lebih luas kepada golongan miskin untuk menambah baik mata pencarian mereka. Institusi kewangan akan disaran menyediakan kemudahan pinjaman yang inovatif dan mesra golongan miskin. Penyertaan kumpulan sasaran serta komuniti akan digalakkan dalam pengenalan dan pelaksanaan projek bagi meningkatkan kualiti dan kemampuan program berkenaan.

16.40 Dalam tempoh Rancangan, langkah akan diambil untuk menambah baik pengurusan institusi berasaskan Islam, terutamanya yang berkaitan dengan zakat, wakaf dan baitulmal serta membangunkan institusi tersebut menjadi mekanisme yang berkesan untuk memberi bantuan secara langsung kepada golongan miskin. Kejayaan Pusat Pungutan Zakat Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur akan dicontohi sebagai model pungutan zakat untuk dilaksanakan di negeri lain.

16.41 Inisiatif pembasmian kemiskinan oleh sektor awam, NGO dan sektor swasta akan diperkemas manakala penyelarasan dan pemantauan di semua peringkat akan diperkukuh, termasuk menetapkan sasaran boleh capai bagi semua agensi pelaksana untuk memastikan kemampuan dan impak yang lebih besar sesuatu program. Bagi tujuan ini, satu pangkalan data kemiskinan yang menggabungkan daftar kemiskinan luar bandar dan bandar dengan menggunakan definisi pendapatan yang sama akan diwujudkan bagi menambah baik kualiti pangkalan data mengenai isi rumah miskin dan miskin tegar. Pangkalan data yang disokong dengan data daripada pelbagai agensi pelaksana termasuk NGO akan digunakan oleh semua agensi pelaksana sebagai sumber data utama bagi kumpulan sasaran mereka. Di samping itu, pemetaan kemiskinan akan dibangunkan di kawasan bandar dan luar bandar terpilih bagi membantu dalam merangka program untuk memenuhi keperluan kumpulan sasaran yang berlainan.

16.42 *Kemiskinan Luar Bandar.* Pembangunan luar bandar akan terus menjadi strategi utama pembasmian kemiskinan di kawasan luar bandar. Sehubungan itu, masyarakat luar bandar akan diberi akses yang lebih baik kepada teknologi baru dan kaedah pertanian moden serta aktiviti ekonomi luar kebun. Pemodenan dan pengkomersilan aktiviti pertanian melalui penggunaan klon berhasil tinggi yang lebih meluas akan meningkatkan produktiviti dan pendapatan di kalangan isi rumah miskin. Petani dan pekebun kecil akan terus disediakan khidmat sokongan pertanian yang lebih baik bagi menggalakkan mereka menceburi aktiviti pertanian berskala besar untuk meningkatkan produktiviti dan pendapatan.

16.43 Program latihan dan kemudahan kredit akan disediakan terutamanya kepada mereka yang terlibat dalam aktiviti ekonomi berasaskan pertanian. Petani dan nelayan akan digalakkan untuk menjalankan aktiviti ekonomi tambahan dalam bidang akuakultur, penternakan dan pemprosesan makanan serta perniagaan dan keusahawanan berasaskan pertanian. Petani yang terlibat dengan penanaman tembakau juga akan digalakkan menceburi aktiviti ekonomi tersebut serta penanaman tanaman alternatif lain bagi menambah pendapatan mereka, memandangkan kawasan tanaman dan pendapatan daripada tembakau dijangka akan berkurangan.

16.44 Skim pembangunan tanah dan penubuhan pusat pertumbuhan luar bandar, terutamanya di Sabah dan Sarawak, akan terus menyediakan peluang pekerjaan yang lebih banyak kepada golongan miskin luar bandar. Penyatuan dan pemulihan kebun kecil juga akan memberi manfaat kepada petani miskin di kawasan luar bandar. Dalam tempoh Rancangan, sejumlah 387,500 hektar kawasan getah dan kelapa sawit akan ditanam semula dan 102,700 hektar tanah akan disatukan dan dipulihkan oleh pelbagai agensi termasuk Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA), FELCRA Berhad dan Lembaga Industri Getah Sabah, untuk memberi manfaat kepada pekebun kecil miskin.

16.45 *Kemiskinan Bandar*. Dalam tempoh Rancangan, usaha membasmi kemiskinan bandar akan berpandu kepada Pelan Tindakan Strategik Kemiskinan Bandar. Semua program dan projek di bawah Program Pembangunan Bersepadu Masyarakat Bandar akan disatukan dan diperluas di bawah Program Pembasmian Kemiskinan Bandar. Komponen program ini termasuk penyediaan perumahan, penjana pendapatan, pendidikan dan latihan serta penubuhan Pusat Sejahtera sebagai pusat maklumat dan sumber bagi golongan miskin. Penempatan semula penduduk setinggan di kawasan bandar ke projek perumahan awam kos rendah dan projek perumahan lain akan diteruskan melalui pendekatan pembangunan bersepadu.

16.46 *Bumiputera di Sabah dan Sarawak*. Program sasaran spesifik akan dilaksanakan dalam tempoh Rancangan untuk membasmi kemiskinan berdasarkan penemuan kajian yang dijalankan pada tahun 2005. Langkah akan diambil bagi menyediakan peluang pekerjaan dan aktiviti yang menjana pendapatan bagi mengurangkan kadar kemiskinan yang tinggi di kalangan Orang Sungei, Rungus, Bisaya dan Sulu atau Suluk di Sabah serta Bidayuh, Kenyah, Kayan, Kadayan, Penan dan Lun Bawang di Sarawak. Di bawah SPKR, sejumlah RM189 juta akan diperuntukkan kepada Sabah dan RM139 juta untuk Sarawak bagi menangani kadar kemiskinan yang tinggi di kalangan Bumiputera.

16.47 Dalam tempoh Rancangan, langkah yang lebih efektif akan diambil untuk meningkatkan pendapatan dan memperbaiki kualiti hidup golongan miskin terutamanya melalui usaha mempergiat sektor kecil pertanian di Sabah dan Sarawak. Pekebun kecil koko, lada hitam dan sago akan diberikan bantuan kewangan untuk memulihkan ladang mereka melalui konsep berasaskan estet serta aktiviti memproses berasaskan pertanian. Skim pembangunan tanah baru dan pusat pembangunan luar bandar akan dibangunkan untuk menyediakan peluang pekerjaan dan pendapatan yang lebih besar serta infrastruktur dan kemudahan lain yang lebih baik kepada golongan miskin di luar bandar. Sejumlah RM446 juta di Sabah dan RM702 juta di Sarawak akan disediakan untuk membangunkan jalan luar bandar dan jalan kampung. Di samping itu, Sabah akan diperuntukkan sejumlah RM340 juta dan Sarawak sebanyak RM396 juta untuk penyediaan bekalan air luar bandar. Di Sabah, Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (FELDA) akan mengambil langkah khusus untuk menangani kemiskinan tegar yang melibatkan 2,000 isi rumah. Pada masa yang sama, sejumlah RM150 juta akan diperuntukkan melalui FELCRA Berhad untuk program pembangunan pertanian di Sarawak. Di samping itu, program AIM akan diperkembang untuk mengurangkan kemiskinan keseluruhan dan membasmi kemiskinan tegar di kalangan Bumiputera di Sabah dan Sarawak.

16.48 *Orang Asli*. Dalam tempoh Rancangan, satu pelan pembangunan komprehensif akan dilaksanakan untuk menangani kadar kemiskinan yang tinggi di kalangan masyarakat Orang Asli. Pelan ini merangkumi strategi dan program untuk meningkatkan pendapatan dan menambah baik kualiti hidup melalui pelaksanaan projek ekonomi serta penempatan semula dan pembangunan modal insan. Usaha akan ditumpukan ke arah meningkatkan akses masyarakat Orang Asli kepada projek yang menjana pendapatan seperti penanaman tanaman makanan, kraf tangan dan pelancongan serta penyediaan peluang pekerjaan, infrastruktur dan kemudahan asas lain. Bagi tujuan ini, penyampaian program dan inisiatif pembasmian kemiskinan akan diperkukuh bagi memastikan golongan miskin menikmati manfaat yang lebih besar. NGO, terutamanya AIM, akan digalakkan untuk memperluas program dan inisiatif bagi membasmi kemiskinan dan kemiskinan tegar di kalangan kumpulan yang kurang mendapat faedah pembangunan. SPKR juga akan diperluas lagi sebagai sebahagian daripada program yang tertumpu kepada sasaran khusus bagi membasmi kemiskinan di kalangan kumpulan tersebut di kawasan luar bandar.

Pengagihan Pendapatan

16.49 Bagi mencapai pariti pendapatan dalam jangka panjang, usaha akan diambil bagi mengurangkan jurang pendapatan antara kumpulan etnik serta antara kawasan luar bandar dengan kawasan bandar, untuk mencapai pengagihan yang lebih saksama daripada hasil pertumbuhan ekonomi negara yang terus

berkembang. Sehubungan ini, aktiviti yang menjana pendapatan dan peluang pekerjaan akan diwujudkan untuk mengecilkan jurang pendapatan antara Bumiputera dengan etnik Cina daripada 1:1.64 pada tahun 2004 kepada 1:1.50 pada tahun 2010. Dalam tempoh yang sama, jurang pendapatan antara Bumiputera dengan etnik India disasarkan berkurangan daripada 1:1.27 kepada 1:1.15.

16.50 Selain usaha pembasmian kemiskinan, strategi dan program pengagihan akan bertumpu kepada pewujudan kumpulan berpendapatan menengah Bumiputera yang lebih besar dan makmur melalui pembangunan modal insan. Usaha yang sedang dilaksanakan akan diperkukuh lagi dan instrumen baru yang berkesan akan dikenal pasti untuk memperbesar kumpulan berpendapatan menengah Bumiputera. Langkah ini meliputi usaha mempergiat program penyusunan semula guna tenaga untuk mewujudkan lebih ramai usahawan yang berjaya, meningkatkan hak milik dan kekayaan Bumiputera, memperkukuh program pendidikan dan latihan serta menyediakan lebih banyak peluang kepada Bumiputera untuk bersaing mendapatkan pekerjaan berpendapatan lebih tinggi, terutamanya dalam peringkat pengurusan, profesional dan teknikal. Di samping itu, langkah meningkatkan pendapatan isi rumah miskin dan berpendapatan rendah akan diperluas untuk meliputi isi rumah 40 peratus terendah bagi membolehkan mereka beralih ke kategori pendapatan yang lebih tinggi. Kira-kira 76.0 peratus daripada kumpulan 40 peratus isi rumah terendah pada tahun 2004 adalah Bumiputera.

16.51 Faktor yang berkaitan dengan kualiti pekerja dan penggunaan sumber akan diberi perhatian yang lebih, memandangkan faktor ini amat mempengaruhi produktiviti dan keupayaan memperoleh pendapatan dalam aktiviti ekonomi moden. Latihan tambahan akan disediakan terutamanya kepada siswazah menganggur bagi membolehkan mereka memenuhi keperluan pasaran pekerjaan. Pada masa yang sama, lebih banyak institusi latihan akan dinaik taraf dan dibina terutamanya di kawasan luar bandar untuk memberi peluang yang lebih banyak kepada masyarakat luar bandar.

16.52 Pembangunan luar bandar akan dipergiat melalui pemodenan dan pengkomersilan aktiviti pertanian serta pelbagaian ekonomi luar bandar bagi mengurangkan ketidakseimbangan pendapatan antara kawasan luar bandar dengan bandar dan antara negeri yang kurang membangun dengan yang lebih membangun. Pemodenan dan pewujudan aktiviti ekonomi baru di kawasan luar bandar terutamanya melalui program Satu Daerah Satu Industri dan pembangunan estet perindustrian luar bandar akan menyediakan lebih banyak peluang kepada isi rumah luar bandar mendapat pekerjaan dalam sektor berproduktiviti tinggi.

16.53 Pembangunan usahawan luar bandar akan dilaksanakan secara lebih sistematik dan berfokus berpandukan kepada Pelan Induk Pembangunan Usahawan Luar Bandar. Program untuk meningkatkan kesedaran dan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) di kalangan isi rumah luar bandar akan dilaksanakan bagi mengurangkan jurang digital serta meningkatkan peluang isi rumah luar bandar menyertai dan menceburi aktiviti ekonomi moden. Langkah untuk meningkatkan celik ICT di kalangan penduduk luar bandar dan kumpulan yang kurang mendapat faedah pembangunan akan membolehkan mereka meningkatkan akses kepada maklumat dan perkhidmatan yang penting, memupuk minat bekerja sendiri dan keusahawanan di kalangan penduduk yang lebih miskin.

Penyusunan Semula Guna Tenaga

16.54 Dalam tempoh Rancangan, usaha akan dipergiat lagi bagi memastikan pola guna tenaga pada semua peringkat pekerjaan dan dalam semua sektor ekonomi menggambarkan komposisi penduduk mengikut etnik. Sektor swasta perlu meningkatkan penglibatan mereka dalam memesatkan pertumbuhan guna tenaga Bumiputera dan menyusun semula pola guna tenaga dalam sektor swasta. Kerjasama sektor awam dan swasta akan diwujudkan dan dilaksanakan bagi memajukan guna tenaga Bumiputera. Kemajuan penyusunan semula guna tenaga yang mencerminkan komposisi etnik akan dipantau secara lebih teliti pada pelbagai peringkat dan secara keseluruhan, walaupun sasaran tidak ditetapkan pada peringkat mikro.

16.55 Pendidikan dan latihan akan kekal sebagai strategi penting bagi mencapai objektif meningkatkan guna tenaga Bumiputera dalam pekerjaan profesional, pengurusan dan pekerjaan berpendapatan tinggi lain terutamanya dalam sektor perkhidmatan serta sektor lain yang moden dan berproduktiviti tinggi. Dalam tempoh Rancangan, enrolmen Universiti Teknologi MARA (UiTM) akan dipertingkatkan termasuk menerusi sistem francais dengan institusi pengajian tinggi swasta Bumiputera bagi menyediakan lebih banyak tempat untuk pelajar Bumiputera. Langkah akan dilaksanakan bagi mempercepat lagi peralihan dan penerimaan pelajar lepasan sekolah menengah dan siswazah Bumiputera ke dalam sektor dinamik dan kategori pekerjaan berpendapatan tinggi.

16.56 Tumpuan akan diberi kepada usaha mewujudkan MSTB dan meningkatkan penyertaan Bumiputera dalam sektor kecil berasaskan teknologi seperti bioteknologi, ICT dan pembuatan termaju. Langkah akan dipergiat bagi meningkatkan prestasi pelajar Bumiputera terutamanya dalam mata pelajaran sains, matematik dan Bahasa Inggeris dan meningkatkan bilangan mereka dalam kursus kritikal di universiti. Selain bantuan yang diberi kepada pelajar terbaik, biasiswa dan pinjaman akan diberikan kepada pelajar Bumiputera yang berkelayakan untuk mengikuti pengajian di institusi pengajian tinggi awam dan swasta tempatan serta institusi terkemuka di luar negara.

16.57 Langkah akan juga diambil bagi menyediakan peluang kepada siswazah Bumiputera menyertai pelbagai program pembangunan MPPB untuk membolehkan mereka bekerja sendiri. Sehubungan ini, Skim Usahawan Siswazah akan diperluas dan diperkukuh manakala bantuan lain untuk mereka bekerja sendiri akan disediakan termasuk latihan, nasihat teknikal, bantuan kewangan, maklumat pasaran dan teknologi baru.

16.58 Sektor swasta dan GLC akan digalakkan untuk memberi peluang dan bantuan kepada Bumiputera bagi mendapat kelayakan profesional dan pekerjaan. Selain itu, langkah yang lebih tegas akan diambil bagi meningkatkan penyertaan bukan Bumiputera dalam sektor perkhidmatan awam dalam kategori pekerjaan yang masih kurang penyertaan mereka.

Pemilikan Kekayaan

16.59 Sungguhpun Kerajaan kekal komited bagi memastikan pencapaian sekurang-kurangnya 30 peratus pemilikan ekuiti Bumiputera, sasaran ini hanya boleh dicapai dalam jangka masa lebih panjang. Oleh itu, sasaran pemilikan 30 peratus ekuiti Bumiputera dalam sektor korporat dan sasaran 3.0 peratus bagi komuniti India akan dilanjutkan sehingga tahun 2020. Di samping itu, dalam konteks ekonomi semasa, faktor lain selain pemilikan ekuiti menjadi semakin penting sebagai pengukur pemilikan kekayaan. Oleh itu, selain pemilikan modal saham, tumpuan program pengagihan dalam tempoh Rancangan akan diperluas bagi meliputi aspek pemilikan kekayaan lain, terutamanya pemilikan Bumiputera dalam aset produktif fizikal dan bukan fizikal. Selaras dengan ini, dasar dan program akan dilaksanakan bagi meningkatkan pemilikan Bumiputera dalam harta tanah kediaman dan komersil di bandar, hak harta intelek serta enterpris komersil terutamanya EKS.

16.60 Dalam tempoh Rancangan, Permodalan Nasional Berhad (PNB) akan menggalakkan penyertaan aktif lebih ramai Bumiputera dalam skim saham amanah menerusi program kesedaran dan pendidikannya. PNB akan menyediakan lebih banyak pilihan produk bagi menarik lebih ramai pelabur Bumiputera. Tumpuan khusus akan diberi untuk meningkatkan penyertaan Bumiputera di Sabah dan Sarawak dalam skim saham amanah.

16.61 Agensi amanah Bumiputera dan GLC akan memainkan peranan yang lebih aktif dalam usaha meningkatkan harta tanah komersil Bumiputera di kawasan bandar. Yayasan Amanah Hartanah Bumiputera dengan modal permulaan sebanyak RM2.0 bilion akan meneraju usaha meningkatkan pemilikan harta tanah Bumiputera di lokasi strategik terutamanya di kawasan bandar. Perbadanan UDA akan

ditubuhkan semula bagi melengkapi usaha Yayasan untuk mengenal pasti dan memperoleh harta tanah komersil terutamanya di bandar besar dan menyediakan lebih banyak peluang kepada usahawan Bumiputera berniaga di lokasi perniagaan utama. Peningkatan usahawan dan pemilikan enterpris komersil Bumiputera terutamanya EKS akan terus dipergiat.

16.62 Sumber wakaf, baitulmal dan zakat akan digembleng sewajarnya dalam tempoh Rancangan bagi meningkatkan pembangunan Bumiputera dan masyarakat Islam lain. Penekanan akan diberikan kepada usaha membangunkan tanah wakaf di dalam kawasan komersil dalam bandar di Johor Bahru, Lembah Klang dan Pulau Pinang. Program pembangunan akan melibatkan pembangunan semula penempatan perumahan secara bersepadu dengan menyediakan kemudahan infrastruktur dan ekonomi, termasuk premis perniagaan dan industri di atas tanah wakaf. Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji akan menyelaraskan penubuhan satu entiti baru dengan penyertaan Majlis Agama Islam Negeri bagi melaksanakan program untuk membangunkan tanah wakaf dan baitulmal sebagai pelaburan ekonomi yang berdaya maju dan seterusnya membantu pembangunan MPPB. Di samping itu, pangkalan data mengenai sumber wakaf, zakat dan baitulmal akan diperkukuh.

16.63 Program penyusunan semula untuk meningkatkan pemilikan aset Bumiputera juga merangkumi langkah khusus untuk meningkatkan pemilikan oleh Bumiputera di Sabah dan Sarawak. Bagi tujuan ini, satu pelan tindakan akan dirangka untuk melaksanakan pelbagai program termasuk skim saham amanah, pembangunan keusahawanan dan program latihan kemahiran serta penyediaan kemudahan pembiayaan. Pembangunan tanah pribumi dan adat di Sabah dan Sarawak melalui pembangunan projek komersil dan projek lain yang bersesuaian akan dilaksanakan untuk manfaat Bumiputera.

16.64 Langkah tambahan akan dilaksanakan bagi meningkatkan pemilikan ekuiti etnik India kepada 3.0 peratus menjelang tahun 2020. Lebih banyak peluang akan disediakan kepada komuniti India untuk menyertai skim saham amanah terpilih. Bagi menggalakkan lagi komuniti India menceburi bidang perniagaan, akses kepada bantuan kewangan dan program latihan akan diperluas kepada usahawan yang berpotensi dan berkemampuan. Dalam tempoh Rancangan, peluang akan terus diberi kepada pelajar lepasan sekolah di kalangan isi rumah India yang berpendapatan rendah untuk menyertai pelbagai kursus latihan kemahiran di Pusat GiatMARA. Selain itu, sebuah institusi latihan kemahiran baru iaitu Pusat Putra akan ditubuhkan bagi membantu belia khususnya di kalangan etnik India untuk memperoleh kemahiran berkaitan terutamanya dalam bidang ICT dan automekanik.

Fasa Kedua Pembangunan MPPB

16.65 Pembangunan MPPB akan kekal sebagai teras utama dalam RMKe-9 bagi memastikan penyertaan Bumiputera yang berkesan dalam ekonomi dan meneruskan usaha menyusun semula masyarakat bagi menghapuskan pengenalan kaum mengikut fungsi ekonomi. Selaras dengan strategi untuk meningkatkan pemilikan kekayaan Bumiputera dari segi perusahaan komersil, fasa kedua program pembangunan MPPB dengan penglibatan aktif sektor swasta akan memberi tumpuan kepada usaha mempercepat pembangunan usahawan Bumiputera yang berdikari, mampan dan berdaya saing serta mewujudkan EKS Bumiputera yang kukuh. Dalam fasa ini, pembangunan MPPB akan dipertingkatkan lagi dengan menggalakkan perkembangan rangkaian dan kelompok perniagaan di kalangan perusahaan Bumiputera, antara perusahaan Bumiputera dengan bukan Bumiputera serta antara GLC dengan perusahaan Bumiputera. Di samping itu, peranan agensi amanah, GLC dan koperasi akan diperkukuh lagi untuk meningkatkan keupayaan dan kebolehan bagi melaksanakan strategi dan program MPPB dengan lebih berkesan.

16.66 Bagi memastikan kewujudan Bumiputera yang teguh dan mampan dalam sektor perdagangan dan perindustrian, satu pendekatan baru akan diguna pakai dengan memberi penekanan bukan sahaja kepada bilangan usahawan Bumiputera yang diwujudkan tetapi yang lebih penting ialah kualiti mereka dari segi produktiviti dan daya saing. Dalam hal ini, Kerajaan akan menggalakkan usahawan membina keupayaan dan rekod prestasi supaya menjadi lebih berdaya tahan untuk menghadapi cabaran persaingan alam perniagaan. Dalam tempoh Rancangan, program sedia ada akan ditumpukan ke arah membantu peningkatan mobiliti usahawan ke tahap atau kategori yang lebih tinggi. Di samping itu, satu program khas akan dilaksanakan dengan memberi penekanan kepada transformasi EKS Bumiputera terpilih dengan nilai jualan tahunan antara RM1 juta hingga RM25 juta kepada perusahaan yang lebih besar. Bagi menyokong pertumbuhan EKS Bumiputera, langkah akan juga diambil untuk tidak menggalakkan agensi kerajaan seperti Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri (PKEN) dan GLC bersaing secara langsung merebut peluang perniagaan dengan EKS Bumiputera.

16.67 Kerajaan akan terus menyediakan sokongan yang perlu dan mengambil tindakan terpilih untuk membantu usahawan Bumiputera yang berupaya dan berkebolehan termasuk melalui program peningkatan produk dan kualiti, latihan teknikal, pemasaran dan promosi serta pembangunan dan penyelidikan (R&D). Perusahaan Bumiputera akan digalakkan untuk menjalankan aktiviti R&D bagi meningkatkan kualiti produk dan keupayaan pengeluaran. Pelbagai bantuan termasuk kemudahan pembiayaan, peningkatan produk, pemasaran dan promosi juga akan disediakan kepada usahawan Bumiputera. Bantuan dan kemudahan lain juga akan disediakan berdasarkan keperluan perniagaan.

16.68 Bagi membantu penyertaan lebih ramai Bumiputera dalam bidang pertumbuhan baru terutamanya dalam sektor perkhidmatan, pembuatan serta pertanian dan industri berasaskan pertanian, langkah akan diambil untuk meningkatkan penyertaan usahawan Bumiputera dalam sektor kecil perkhidmatan terpilih seperti pengangkutan dan logistik, bengkel automotif, perdagangan pengedaran, perkhidmatan profesional dan perniagaan, pelancongan, serta industri berasaskan sumber dan perniagaan berasaskan produk halal, herba dan farmaseutikal. Dalam sektor pembuatan, penekanan akan diberi kepada sektor strategik dan industri berteknologi tinggi seperti ICT, bioteknologi, fotonik, nanoteknologi, pembuatan termaju dan kejuruteraan kepersisan. Kerajaan dengan kerjasama GLC yang berkaitan akan membantu kemasukan Bumiputera dalam bidang pertumbuhan baru menerusi pembentukan program berpakej baru. Program ini meliputi penyediaan skim pembiayaan untuk memupuk usahawan dan teknousahawan Bumiputera baru yang berpotensi. Di samping itu, golongan profesional Bumiputera sedia ada yang layak dan berprestasi tinggi dalam industri berteknologi tinggi akan dikenal pasti dan digalakkan menjadi peserta peneraju dalam program ini. Pada masa yang sama, dasar guna tenaga yang lebih fleksibel akan digubal bagi menggalakkan peningkatan mobiliti kakitangan R&D Bumiputera dalam institusi penyelidikan awam untuk menceburi bidang pertumbuhan baru ini.

16.69 Fungsi dan peranan agensi amanah, terutamanya PKEN dan Majlis Amanah Rakyat (MARA) akan dipertingkatkan bagi memperkukuh peranan mereka dalam memupuk pembangunan Bumiputera terutamanya EKS. PKEN akan digalakkan untuk meneraju usaha mewujudkan usahawan Bumiputera dalam bidang baru, khususnya dalam sektor atau aktiviti yang kurang penyertaan Bumiputera.

16.70 Koperasi Bumiputera yang berpotensi dan berkebolehan akan digalakkan untuk menceburi aktiviti perniagaan dan menyertai pembangunan MPPB. Sehubungan ini, Suruhanjaya Koperasi Malaysia akan mengambil langkah untuk membangunkan keusahawanan koperasi seperti menyediakan kemudahan pembiayaan untuk memulakan dan membesarkan koperasi sedia ada, mewujudkan hab koperasi sebagai pusat membeli-belah setempat untuk mempamerkan dan memasarkan produk usahawan koperasi, serta menyediakan latihan dan bimbingan untuk usahawan koperasi kecil. Di samping itu, program pembudayaan keusahawanan koperasi akan juga dilaksanakan untuk memupuk dan memperkukuh nilai keusahawanan koperasi di kalangan ahli koperasi pada semua peringkat terutamanya koperasi sekolah.

16.71 Program pembangunan MPPB sedia ada, terutamanya program berpakej seperti pembangunan francais dan vendor, akan diperkukuh lagi bagi meningkatkan bilangan usahawan Bumiputera yang berdaya maju. Selaras dengan peranan

baru dalam pembangunan francais, Perbadanan Nasional Berhad (PNS) akan membangunkan francais Bumiputera dan produk francais tempatan menerusi R&D, memperoleh francais terpilih dari luar negara dan meningkatkan kesedaran awam mengenai perniagaan francais. Program pembangunan vendor akan diperluas bagi meliputi lebih banyak industri untuk menghasilkan peluang baru kepada perusahaan Bumiputera yang berdaya saing. Mekanisme pemantauan dan penyelarasan akan diaktifkan semula untuk memastikan pelaksanaan program secara berkesan.

16.72 Inisiatif baru akan diguna pakai oleh PUNB bagi membangunkan lebih banyak EKS Bumiputera yang berdaya tahan di bawah skim modal teroka. Dalam hal ini, PUNB akan memastikan portfolio pelaburan yang lebih seimbang antara syarikat baru, syarikat pertumbuhan tinggi dan syarikat yang sedang berkembang serta mengalihkan tumpuan pelaburannya kepada syarikat yang terlibat dalam pembuatan barangan akhir, sektor perkhidmatan berasaskan pengetahuan dan perkhidmatan terpilih. Bagi meningkatkan penyertaan peruncit Bumiputera melalui PROSPER, PUNB akan membangunkan lebih banyak kedai konsep dengan kerjasama usahawan Bumiputera yang berpengalaman serta menggalakkan rangkaian dengan PNS dalam memperkukuh sistem kedai konsep sebelum sesuatu perniagaan berkenaan difrancaiskan. Di samping itu, skop PROSPER akan diperluas lagi untuk meningkatkan bilangan EKS Bumiputera yang berdaya maju dalam industri strategik termasuk perniagaan borong.

16.73 Kerajaan akan meneruskan usaha untuk membantu usahawan Bumiputera di Sabah dan Sarawak. Sejumlah RM68 juta akan diperuntukkan kepada Sabah dan RM72 juta kepada Sarawak untuk membina premis perniagaan dan perindustrian dalam tempoh Rancangan. Pada masa yang sama, bantuan lain akan disediakan oleh pelbagai agensi pelaksana, termasuk agensi amanah dan GLC serta dewan perniagaan dan persatuan perdagangan melalui program latihan, R&D dan bantuan teknikal, pinjaman dan promosi barangan.

16.74 Bagi menggalakkan lebih ramai usahawan Bumiputera yang berdikari dan berdaya saing, langkah akan diambil untuk membentuk usahawan yang mampan, berdaya tahan, berdikari dan berjaya. Program latihan keusahawanan akan dipergiat. Program latihan tersebut akan juga memberi penekanan untuk menyemai nilai dan sikap positif serta budaya berprestasi tinggi. Bagi tujuan ini, Institut Keusahawanan Negara (INSKEN) akan menjadi pusat rujukan bagi menjalankan dan menyelaraskan program latihan untuk semua agensi pelaksana yang terlibat dalam pembangunan keusahawanan. Dalam hal ini, program latihan yang dikendalikan oleh INSKEN akan memberi penekanan kepada latihan berasaskan pengetahuan bagi memastikan impak yang tinggi.

IV. INSTITUSI PELAKSANA DAN PERUNTUKAN

16.75 Bagi melaksanakan program dan projek pembasmian kemiskinan dan pengagihan pendapatan, agensi peneraju dalam pembasmian kemiskinan luar bandar adalah Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani dan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat manakala bagi kawasan bandar, usaha pembasmian kemiskinan akan diteraju oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Agensi lain yang terlibat dalam program pembasmian kemiskinan dan peningkatan pendapatan termasuk Jabatan Hal Ehwal Orang Asli, FELDA, RISDA, FELCRA Berhad, Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Unit Perancang Ekonomi Negeri berkaitan.

16.76 Agensi peneraju bagi melaksanakan program penyusunan semula guna tenaga adalah Jabatan Perkhidmatan Awam, Kementerian Pendidikan, Kementerian Pengajian Tinggi, Kementerian Sumber Manusia dan Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (MECD). Bagi meningkatkan pemilikan kekayaan dan pembangunan MPPB, agensi yang memainkan peranan utama adalah MECD, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Kementerian Kewangan dan Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. Dalam tempoh RMKe-9, peruntukan pembangunan bagi program pengagihan adalah seperti dalam *Jadual 16-9*.

JADUAL 16-9

PERUNTUKAN PEMBANGUNAN BAGI PROGRAM PENGAGIHAN, 2006-2010 (RM juta)

<i>Program</i>	<i>Peruntukan</i>
Pembasmian Kemiskinan	4,465.3
Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat	340.8
Program Pembasmian Kemiskinan Bandar	50.0
Skim Penanaman Semula Getah dan Kelapa Sawit	1,047.8
Pemulihan dan Penyatuan Tanah	1,004.3
Pembangunan Wilayah	510.9
Pembangunan Semula Kampung Tradisional dan Baru	235.0
Pembangunan Orang Asli	361.8
Pembangunan Keusahawanan Tani	414.7
Pembangunan Tanah Pribumi dan Adat	100.0
Program Lain	400.0
Penyusunan Semula Masyarakat	7,058.8
Pembangunan MPPB	1,371.9
Kemudahan Pembiayaan	1,220.0
Pendidikan dan Latihan	2,216.9
Yayasan Amanah Hartanah Bumiputera	2,000.0
Pembangunan Tanah Wakaf/Baitulmal	250.0
Jumlah	11,524.1

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

V. PENUTUP

16.77 Dalam tempoh RMKe-8, kemajuan yang menggalakkan telah dicapai dalam usaha mengurangkan kemiskinan dan merapatkan jurang pendapatan antara kumpulan etnik serta meningkatkan penyertaan Bumiputera dalam kategori pekerjaan dan sektor ekonomi utama. Agenda pengagihan dalam RMKe-9 akan memberi tumpuan ke arah pencapaian pariti pendapatan menerusi strategi pembasmian kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat. Kemiskinan tegar dijangka akan dapat dibasmi dan kemiskinan keseluruhan dikurangkan separuh kepada 2.8 peratus menjelang akhir tahun 2010 menerusi program pembasmian kemiskinan yang lebih bertumpu. Strategi pengagihan akan terus dilaksanakan bagi memastikan penyertaan dalam peluang ekonomi yang lebih seimbang dan saksama di kalangan pelbagai kumpulan etnik. Lebih penekanan akan diberikan kepada usaha mengurangkan ketidaksamaan pendapatan dan merapatkan jurang pendapatan antara luar bandar dengan bandar serta meningkatkan penyusunan semula guna tenaga dan menambahkan guna tenaga Bumiputera dalam kategori pekerjaan profesional dan yang berpendapatan tinggi. Di samping itu, jurang pemilikan kekayaan akan dikurangkan manakala pembangunan MPPB akan memasuki fasa kedua yang lebih mantap.

16.78 Memandangkan pentingnya semua program dan projek pengagihan, Kerajaan akan memastikan pelaksanaannya diselidikan dengan teliti menerusi mekanisme pemantauan yang lebih kukuh di Unit Perancang Ekonomi dan Unit Penyelarasan Pelaksanaan di Jabatan Perdana Menteri. Semua kementerian dan agensi berkaitan perlu memastikan dasar dan program yang dilaksanakan menyumbang ke arah pengagihan pendapatan, kekayaan dan peluang ekonomi lain yang lebih saksama. Satu sistem yang lebih baik akan diwujudkan untuk mengenal pasti penerima faedah dan meminimumkan kebocoran bagi mencapai objektif pertumbuhan dengan pengagihan.